

2024

IZVJEŠTAJ o radu
udruženja žena Romkinja
“Bolja budućnost” grada Tuzla

Impressum

Izdavač:

Udruženje žena Romkinja „Bolja budućnost“ grada Tuzla

Za izdavača:

Indira Bajramović

Tekst pripremila i uredila:

Larisa Kovačević

Štampa:

„OFF-SET“ štamparija Tuzla

Tiraž:

Elektronska verzija

Udruženje žena Romkinja „Bolja budućnost“ grada Tuzla, 2025. godina
Sva prava zadržana

Kontakt:

Hadži Hasan age Pašića bb, 75000 Tuzla, BiH

Telefon/fax: +387 35 298 001

E-mail: info@bolja-buducnost.org

Facebook: [boljabuducnost.1](https://www.facebook.com/boljabuducnost.1)

Instagram: [bolja_buducnost](https://www.instagram.com/bolja_buducnost)

Twitter: [Boljabuducnost1](https://twitter.com/Boljabuducnost1)

Stavovi iskazani u ovoj publikaciji isključivo odražavaju mišljenje izdavača i ni u kom slučaju ne predstavljaju stavove donatora koji su podržali naš rad i kreiranje ove publikacije.

Sadržaj

1. Uvod.....	3
2. Kratak pregled godišnjih aktivnosti i postignuća.....	4
3. 2024. godina u brojevima.....	5
4. Pregled ključnih projekata realiziranih 2024. godine.....	6
5. Druge aktivnosti udruženja.....	15
6. Pregled usvojenih i revidiranih strateških dokumenata.....	19
7. Partnerstva i saradnja.....	20

1. Uvod

Poštovane članice, saradnici, donatori i prijatelji našeg udruženja,

Sa velikim zadovoljstvom predstavljamo godišnji izvještaj o radu našeg udruženja, u kojem sumiramo postignuća, aktivnosti i projekte koje smo realizovali tokom protekle godine. Ovaj izvještaj pruža detaljan pregled našeg rada, ističe ključne projekte i inicijative, te ukazuje na našu predanost unapređenju kvaliteta života zajednice kojoj služimo.

Godina iza nas bila je ispunjena izazovima, ali i brojnim uspjesima. Kroz raznovrsne aktivnosti, kampanje i projekte, nastojali smo odgovoriti na potrebe naših korisnika, promovisati inkluziju i ravnopravnost, te osnažiti najranjivije članove društva. Uspjeh naših aktivnosti ne bi bio moguć bez podrške brojnih partnera, donatora i svih onih koji su doprinijeli našoj misiji.

Kroz ovaj izvještaj, želimo ne samo predstaviti rezultate naših napora, već i zahvaliti svima koji su nas podržavali, inspirisali i motivisali. Naše putovanje se nastavlja, sa još većim entuzijazmom i predanošću za nadolazeću godinu.

S poštovanjem,

*Indira Bajramović, direktorica
Udruženje žena Romkinja „Bolja budućnost“ grada Tuzla*

Tuzla, Januar 2025.

2. Kratak pregled godišnjih aktivnosti i postignuća

Romi i Romkinje u Bosni i Hercegovini suočavaju se s brojnim izazovima, uključujući diskriminaciju, socijalnu isključenost i ograničen pristup osnovnim pravima poput obrazovanja, zapošljavanja i zdravstvene zaštite. Uprkos postojanju zakonskih okvira za zaštitu njihovih prava, praktična primjena tih zakona često izostaje, što doprinosi njihovom marginalizovanom položaju. Potrebni su kontinuirani napori svih društvenih aktera kako bi se osigurala ravnopravnost i bolji životni uslovi za romsku zajednicu.

Podrška naših donatora igra ključnu ulogu u omogućavanju realizacije naših projekata i aktivnosti. Zahvaljujući njihovoj podršci, uspijevamo doprijeti do najranjivijih članova zajednice i pružiti im neophodnu pomoć i resurse. Bez ove podrške, naš rad na unapređenju kvaliteta života i zaštiti prava Roma i Romkinja ne bi bio moguć.

U 2024 godini, naše udruženje je provelo 12 projekata zahvaljujući podršci domaćih i međunarodnih donatora. Projekti su se bavili ključnim pitanjima unutar zajednice, s posebnim naglaskom na prevenciju rodno-zasnovanog nasilja i obezbjeđivanje mehanizama zaštite za najranjivije članove društva. Kroz edukativne aktivnosti i direktnu podršku, radili smo na prevenciji dječijih ugovorenih i maloljetničkih brakova, pružajući sigurno okruženje i podršku za djecu i njihove porodice.

Osim toga, posvetili smo značajnu pažnju istraživačkim aktivnostima kako bismo bolje razumjeli potrebe i probleme s kojima se suočava romska zajednica. Ove aktivnosti omogućile su nam da razvijemo ciljanije programe i inicijative. Kroz obilježavanje i proslavu značajnih datuma i praznika, radili smo na očuvanju i promociji kulturnog identiteta Roma i Romkinja, jačajući osjećaj zajedništva i ponosa unutar zajednice.

Na polju socijalne zaštite i zdravstvenih inicijativa, pružili smo direktnu pomoć najugroženijim članovima zajednice, omogućavajući im bolji pristup osnovnim pravima i uslugama. U našim projektima i aktivnostima tokom godine učestvovalo je ukupno 5. 043 učesnika/ca. Kroz kampanje podizanja svijesti, borbu protiv diskriminacije, i direktnu asistenciju u romskim zajednicama širom Bosne i Hercegovine, angažman kulturnih medijatora bio je od ključne važnosti. Kao rezultat ovih napora, 1. 641 pripadnik/ca romske zajednice sada ima rješena određena statusna pitanja iz različitih oblasti.

Saradnja s medijima igrala je značajnu ulogu u postizanju vidljivosti naših aktivnosti. Kroz medijsku prisutnost, uspjeli smo doprijeti do šire publike, podići svijest o važnim društvenim pitanjima i predstaviti pozitivne primjere iz romske zajednice. Interno, radili smo na jačanju organizacijskih kapaciteta, revidirali i usvojili nove pravilnike, te uspostavili nova partnerstva i saradnje. Ove promjene značajno su unaprijedile naše operativne performanse i omogućile nam da još efikasnije odgovaramo na potrebe naših korisnika/ca, poboljšavajući kvalitet njihovog života i pružajući im podršku na putu ka integraciji u društvo.

3. 2024. godina u brojevima

Tokom 2024. godine, naš rad bio je usmjeren na pružanje podrške i rješavanje statusnih pitanja za 1.641 osobu. Korisnici/e su ostvarili svoja prava u ključnim oblastima kao što su zdravstvo, socijalna zaštita, obrazovanje, rodno-zasnovano nasilje i trgovina ljudima. Ove aktivnosti su bile moguće zahvaljujući implementaciji 12 projekata koji su doprinijeli poboljšanju kvaliteta života naših korisnika.

Kroz organizaciju 76 događaja, obuhvatili smo 5.043 osobe (2.773 žene i 2.270 muškaraca), pružajući im priliku da se informišu, educiraju i aktivno uključe u promociju ljudskih prava. Takođe, naše udruženje je aktivno učestvovalo na 49 događaja koje su organizovale druge organizacije, institucije i agencije, čime smo dodatno osnažili našu mrežu partnera i proširili domet naših aktivnosti.

Ovaj dinamičan i angažovan pristup rezultirao je značajnim postignućima i doprinosom unapređenju ljudskih prava i borbi protiv diskriminacije u Bosni i Hercegovini.

4. Pregled ključnih projekata realiziranih 2024. godine

Kroz implementaciju naših projekata, ne samo da doprinosimo zakonodavnim promjenama, već i pružamo direktnu podršku Romima i Romkinjama u ostvarivanju njihovih prava, kao i rješavanju statusnih pitanja. Naš cilj je omogućiti im punu realizaciju prava koja su im zagarantovana domaćim i međunarodnim zakonodavstvom.

Tokom 2024. godine, naše udruženje nastavilo je s realizacijom širokog spektra projekata i aktivnosti na lokalnom, nacionalnom i regionalnom nivou. Projekti su bili fokusirani na tri ključna područja: ljudska prava, socio-ekonomske inicijative i zagovaranje. U ovoj godini, uspješno smo implementirali 12 projekata koji su doprinijeli izgradnji inkluzivnijeg društva, koje poštuje različitost i pruža pravedne mogućnosti svim članovima romske zajednice.

Institucionalna podrška udruženju žena Romkinja "Bolja budućnost" grada Tuzla

Institucionalni razvoj Udruženja žena Romkinja "Bolja budućnost" grada Tuzla predstavlja ključnu komponentu u jačanju kapaciteta organizacije i osnaživanju borbe za prava Romkinja, koje se suočavaju sa izazovima u ostvarivanju svojih prava, uz istovremeno podizanje vidljivosti ženskog romskog aktivističkog pokreta u Bosni i Hercegovini. Ovaj razvoj omogućila je značajna podrška OAK fondacije, koja je obezbijedila resurse za jačanje organizacionih kapaciteta i implementaciju sljedećih programskih aktivnosti unutar grant podrške.

Program ljudskih prava sa naglaskom na prava Romkinja:

- 1.1. Naše udruženje redovno obavještava upravljačku strukturu i članstvo o svim aktivnostima i projektima, potičući stalnu razmjenu mišljenja kako bi se programi uskladili s potrebama korisnika/ca.
- 1.2. Uključivanje članstva u implementaciju aktivnosti i razvoj projekata postalo je dinamično, čime smo poboljšali razmjenu informacija i jačanje zajedničkog angažmana.
- 1.3. Aktivno širimo svijest o kulturnom naslijeđu romske zajednice u BiH, čime doprinosimo većoj toleranciji, smanjenju predrasuda prema Romima/kinjama i promovišemo poštovanje njihovih ljudskih prava.

Socio-ekonomski program:

- 2.1. Pružili smo ciljanu podršku Romkinjama, ženama i djevojkama na nivou zajednice i pojedinca, osnažujući ih da ostvare svoja prava na obrazovanje, zdravlje, život bez nasilja i rodnu ravnopravnost.
- 2.2. Povećali smo zapošljivost Roma/kinja kroz rad ženske zadruge, omogućujući im plasiranje usluga i proizvoda na tržište, te ostvarujući određeni nivo samoodrživosti.

Zagovaranje i politička participacija:

- 3.1. Uspostavili smo širu umreženost našeg udruženja na nacionalnom i regionalnom nivou, stvarajući saradnju s organizacijama, udruženjima, fondacijama i institucijama sličnog fokusa.
- 3.2. Povećali smo vidljivost pitanja Romkinja kroz učešće na regionalnim i nacionalnim događajima od značaja za žene i nacionalne manjine, čime smo aktivno doprinijeli političkoj participaciji i afirmaciji interesa romske zajednice.

Podrška neformalnoj ženskoj romskoj mreži „Uspjeh“

Tokom 2024. godine, naše udruženje posvetilo je posebnu pažnju jačanju ženskog romskog sektora u Bosni i Hercegovini. Kroz naš rad, pružili smo podršku radu prve ženske romske mreže u BiH, koja je usmjerena na mobilizaciju sredstava za aktivnosti lobiranja, zagovaranja, te pokretanje inicijativa koje promoviraju veće učešće Romkinja u javnom i političkom životu. Neformalna ženska romska mreža „Uspjeh“ je zadržala prepoznatljiv status, postajući uzor uspješne i efektivne mreže sa snažnim romskim ženskim organizacijama. Naš glavni cilj bio je unaprijediti kvalitet rada ženskih romskih organizacija, kako u pogledu rada sa romskom zajednicom, tako i u odnosima sa vladinim institucijama. To smo postigli kroz međusobnu saradnju, razmjenu iskustava i ideja, te implementaciju zajedničkih aktivnosti i projekata. Iskoristili smo resurse i znanje unutar mreže za sprovođenje analiza, istraživanja i izradu dokumenata, te zajednički realizovali kampanje zagovaranja, skrećući pažnju na značaj unapređenja statusa i prava Romkinja u Bosni i Hercegovini.

U skladu s tradicijom, tokom 2024. godine proveli smo kampanju "Mjesec dana ženskog romskog aktivizma". Kampanja je započela 8. marta, na Međunarodni dan žena, i trajala do 8. aprila, kada se obilježava Svjetski dan Roma i Romkinja. Tokom trajanja kampanje u Tuzli, Kaknju, Visokom, Doboju, Travniku i Prnjavoru poslale smo poruku da nasilje, maloletnički/ugovoreni brakovi, rasna diskriminacija, nevidljivost romske djece u obrazovanju i društvena isključenost ne smije biti tolerisana niti dovedena u korelaciju sa romskom tradicijom, kulturom i običajima jer se isključivo radi o grubom kršenju ljudskih prava.

Napredak u integraciji Roma i Romkinja kao napredak BiH na putu u EU

U okviru regionalnog programa koji koristi zagovaranje kao ključno sredstvo za ostvarivanje rodne ravnopravnosti u procesu pristupanja Evropskoj uniji, naš cilj je poboljšati integraciju Romkinja i unaprijediti pitanja koja su od značaja za žene iz romske zajednice u Bosni i Hercegovini, kako bi se osigurala njihova vidljivost i učešće u pregovaračkom procesu za članstvo u EU. Ovaj program realizujemo u bliskoj saradnji sa neformalnom ženskom romskom mrežom „Uspjeh“, koja igra ključnu ulogu u stvaranju prostora za uključivanje romskih žena u političke i društvene procese.

Projektne aktivnosti su fokusirane na izgradnju kapaciteta i jačanje postojećih struktura unutar ženske romske mreže, kroz implementaciju niza istraživačkih aktivnosti koje omogućavaju bolje razumijevanje potreba i izazova sa kojima se suočavaju Romkinje. Takođe, radimo na izradi politika koje odražavaju specifične potrebe i interese Romkinja, s posebnim naglaskom na njihove socio-ekonomske, obrazovne i zdravstvene aspekte.

Neformalna ženska romska mreža "Uspjeh" je u sklopu ovog projekta kreirala i usvojila Strategiju zagovaranja za poboljšanje položaja Romkinja u Bosni i Hercegovini i EU za period 2024-2025. Ovaj strateški dokument definiše konkretne aktivnosti usmjerene na poboljšanje političkog učešća, obrazovanja, zapošljavanja, socijalne i zdravstvene zaštite, te njegovanje kulturnog identiteta Romkinja. Cilj strategije je smanjenje predrasuda i stereotipa prema romskoj nacionalnoj manjini, s posebnim naglaskom na ravnopravnost spolova na nacionalnom i EU nivou.

Za opću podršku aktivnostima zagovaranja usmjeren ka ostvarenju boljeg položaja Romkinja

Naše udruženje, zahvaljujući grant podršci koju nam pruža Rockefeller Brothers Fund, aktivno doprinosi poboljšanju životnih uslova i prava Roma i Romkinja u Bosni i Hercegovini. Kroz saradnju sa različitim organizacijama i institucijama na lokalnom i nacionalnom nivou, naš rad ima za cilj podizanje svijesti i podršku ključnim pitanjima koja se tiču nacionalnih manjina, s posebnim naglaskom na prava i potrebe Romkinja.

Kroz sredstva koja smo dobili putem ovog granta, usmjeravamo našu podršku direktno prema Romima i Romkinjama, pomažući im da riješe razna statusna pitanja, kao što su pristup zdravstvenom osiguranju, socijalnoj zaštiti, te obezbjeđivanje ključnih informacija i pomoći u svakodnevnom životu. S obzirom na to da mnogi članovi romske zajednice nisu dovoljno informisani, suočavaju se sa obrazovnim barijerama, a neki nisu ni završili školu, naša podrška ima značajan uticaj na njihove živote i doprinosi poboljšanju njihove svakodnevne situacije. Ova pomoć se konkretno odnosi na asistenciju pri popunjavanju obrazaca i dokumentacije koja je neophodna za ostvarivanje njihovih osnovnih prava. Kroz ovaj grant, naš cilj je da budemo podrška i resurs koji će pomoći u unapređenju kvaliteta života romskih porodica, te da doprinosimo stvaranju boljih uslova za njihovo svakodnevno funkcionisanje.

Prava za sve: Kampanja informisanja i podizanja svijesti zaštite ljudskih prava i borbe protiv diskriminacije

Projekat "Prava za sve: kampanja informisanja i podizanja svijesti zaštite ljudskih prava i borbe protiv diskriminacije," podržan od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, imao je značajan uticaj na podizanje svijesti o ljudskim pravima u široj društvenoj zajednici. Kroz direktan rad na terenu, projekat je omogućio kvalitetan pristup osnovnim ljudskim pravima u 8 gradova i općina: Tuzla, Kakanj, Visoko, Travnik, Prnjavor, Vukosavlje, Modriča i Doboj. Aktivnosti su realizovane u saradnji sa članicama neformalne ženske romske mreže „Uspjeh“ u Bosni i Hercegovini.

Jedna od ključnih aktivnosti bila je izrada i distribucija 400 primjeraka "Vodiča za ostvarivanje prava," kroz koji su građani i građanke informisani o svojim ljudskim pravima, praktičnim koracima za njihovo ostvarivanje, te kako postati angažiraniji i aktivniji u zaštiti ljudskih prava. Pored toga, angažman 7 medijatora/ica omogućio je asistenciju za 75 osoba u ostvarivanju njihovih prava i rješavanju statusnih pitanja. Projekat je takođe obuhvatio implementaciju 18 uličnih akcija na značajne datume, poput Međunarodnog dana žena, Međunarodnog dana borbe protiv rasne diskriminacije i Svjetskog dana Roma i Romkinja. Ulične akcije, koje su se održale u Tuzli, Kakanju, Visokom, Travniku, Doboju i Prnjavoru, doprinosile su povećanju svijesti građana o ljudskim pravima u Bosni i Hercegovini.

U sklopu ovog projekta zajedno sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i OSCE Misijom u Sarajevu, obilježili smo Svjetski dan Roma i Romkinja. Ovaj značajan datum bio je prilika da se skrene pažnja na položaj i prava Roma i Romkinja, te da se istaknu postignuća i izazovi u oblasti ljudskih prava. Kroz zajedničke aktivnosti i partnersku saradnju, doprinosili smo povećanju vidljivosti i prepoznavanju važnosti unapređenja socijalnog položaja i ljudskih prava romske zajednice u Bosni i Hercegovini.

Promocija i očuvanje kulture, tradicije i običaja Roma/kinja u Bosni i Hercegovini

Romska zajednica na prostorima Bosne i Hercegovine ima dugu i bogatu historiju koja se proteže preko 650 godina. Iako ova zajednica ima značajano kulturno i historijsko naslijeđe, postoji i značajno nepoznavanje i nedoumice u vezi sa romskom historijom, tradicijom, kulturom i običajima, kako unutar same zajednice, tako i u širem društvu. U mnogim slučajevima, čak i članovi romske zajednice imaju ograničeno poznavanje vlastite baštine i rijetko njeguju svoje kulturne vrijednosti. Ova pojava se može povezati sa procesom asimilacije, borbom za egzistenciju i drugim faktorima.

Udruženje žena Romkinja "Bolja budućnost" grada Tuzle, u partnerstvu sa članicama neformalne ženske romske mreže "Uspjeh," angažovano je u pronalaženju resursa i provođenju aktivnosti koje imaju za cilj obilježavanje i proslavu značajnih datuma i praznika važnih za romsku zajednicu. Ove aktivnosti se provode u cilju očuvanja bogate historije, kulture, tradicije i običaja Roma i Romkinja.

U okviru projekta "Promocija i očuvanje kulture, tradicije i običaja Roma i Romkinja u Bosni i Hercegovini," podržanog od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, nastojali smo prikupiti perspektivu članova romske zajednice u vezi s njihovim poznavanjem i stavovima prema neguju romske baštine. U sklopu ovog projekta, provedeno je istraživanje koje je imalo za cilj bolje razumijevanje stavova, nivoa poznavanja i praksi članova romske zajednice u vezi s očuvanjem njihove kulture i tradicije. Rezultati istraživanja i izvještaj sa svim ključnim nalazima dostupni su na web stranici udruženja, u sekciji "Publikacije" na adresi www.bolja-buducnost.org.

Pravo na budućnost

U 2024. godini započeli smo implementaciju granta "Pravo na budućnost" u partnerstvu sa Fondacijom Krila Nade iz Sarajeva uz uključenje i ženske romske mreže „Uspjeh“. Ovaj istoimeni projekat implementira CARE International uz podršku Evropske unije, a ima za cilj unapređenje prava i položaja mladih Roma i Romkinja u Bosni i Hercegovini kroz različite aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti, obuku i pružanje podrške zajednicama. Ovaj projekat se bazira na sljedeće:

- jačanje kapaciteta četiri lokalne romske organizacije civilnog društva, koje sada imaju mogućnost vođenja interaktivnih radionica s mladim djevojkama i dječacima u romskim zajednicama. Tematski, ove radionice obuhvataju pitanja roda, identiteta, zdravih odnosa, seksualnog i reproduktivnog zdravlja, prava te sposobnosti donošenja odluka, koristeći CARE testirani Program E model.
- poboljšati razumjevanje uloga i odgovornosti u prepoznavanju, prevenciji i reagovanju na rizike od dječijih ugovorenih i maloljetničkih brakova kod OCD medija, škola i ostalim ključnim akterima.
- podizanje svijesti i povećanje vještina lokalnih i državnih vlasti te drugih zainteresiranih strana, kako bi se na adekvatan način spriječili i osigurali bolji pristup i korištenje usluga za Rome i druge marginalizirane djevojčice i njihove porodice u suočavanju sa rodno zasnovanim nasiljem, trgovinom ljudima te dječijim ugovorenim i maloljetničkim brakovima.

Jačanje romskih nevladinih organizacija u prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima

Projekat "Jačanje romskih nevladinih organizacija u prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima," podržan kroz Program podrške zaštite ljudskih prava USAID/Inspire, fokusiran je na unapređenje intersekcijskog pristupa institucija u rješavanju problema trgovine ljudima, uz aktivno uključivanje romskih nevladinih organizacija u postupanje po referalnom mehanizmu. Projekat implementiramo u partnerstvu sa Udruženjem „Zemlja djece u BiH“.

Ključne aktivnosti projekta uključuju:

- ✓ Zagovaračke kampanje: Cilj je unaprijediti razumijevanje predstavnika/ca relevantnih institucija o oblicima trgovine ljudima. Kampanje naglašavaju potrebu za prevazilaženjem stereotipa koji povezuju trgovinu ljudima sa romskom tradicijom ili običajnim pravom.
- ✓ Unapređenje sistema prevencije: Projekat promoviše zajedničko djelovanje svih relevantnih institucija u prevenciji trgovine ljudima, s posebnim fokusom na radnu eksploataciju i ugovorene maloljetničke brakove.
- ✓ Osnaživanje romske zajednice: Kroz edukaciju, pripadnici romske zajednice osnaženi su da prepoznaju opasnosti trgovine ljudima, aktivno doprinose prevenciji, smanjenju ranjivosti i efikasnom odgovoru na potencijalne slučajeve.

Projekat se implementira na lokacijama Kakanj, Travnik, Sanski Most i Donji Vakuf. U okviru projekta provedeno je istraživanje o pojavnim oblicima trgovine ljudima na koje je romska zajednica posebno ranjiva, a rezultati su dostupni na web stranici www.bolja-buducnost.org u sekciji publikacije. Pored toga, snimljene su tematske TV emisije koje su emitovane na FACE TV, TV Kakanj i RTV Sana, čime je povećana svijest javnosti o ovom problemu.

Očuvanje romske kulture i tradicije

U okviru projekta "Očuvanje romske tradicije i kulture," podržanog od Fondacije tuzlanske zajednice, sprovedene su dvije ključne aktivnosti:

- Čišćenje zajednice: Ova aktivnost obuhvatila je čišćenje prostora planiranog za obilježavanje i proslavu Aliđuna. Realizovana 3. avgusta 2024. godine, aktivnost je omogućila stvaranje čistog i uređenog okruženja za glavni događaj.
- Obilježavanje i proslava Aliđuna: Centralni dio projekta održan je 5. avgusta s početkom u 14:00 sati na platou ispred izvorišta Kiseljak. Posjetitelji su imali priliku prisustvovati tradicionalnom romskom običaju i probati tradicionalna romska jela. Ovaj događaj je doprinjeo stvaranju veze između romske i šire zajednice, promovišući razumijevanje, prihvatanje različitosti i smanjenje predrasuda.

Foto: proslava Aliđuna

Promovisanje i ostvarivanje prava za socijalno ugrožene kategorije

Realizacija projekta pod nazivom „Promovisanje i ostvarivanje prava za socijalno ugrožene kategorije“ uz podršku gradske uprave Tuzla kroz svoj kontinuitet donijela je značajne rezultate u ostvarivanju prava na socijalnu i zdravstvenu zaštitu, posebno za Romkinje i Rome te druge marginalizirane skupine.

Implementacija je donijela sljedeće rezultate:

- Povećana informisanost kroz edukativne radionice i kampanje usmjerene na Romkinje i Rome, što je rezultiralo povećanim nivoom svijesti o vlastitim pravima.
- Ostvarena je uspješna saradnja sa predstavnicima Grada Tuzla i lokalnim institucijama.

Nakon provedenih aktivnosti projekta u periodu 01.06. – 31.10.2024. godine identifikovano je na terenu i obuhvaćeno 75 korisnika/ca od kojih je:

-Za 1 korisnika izvršeno plaćanje taksi za pokretanje postupka za vještačenje medicinskog stanja na Institutu za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja u Tuzli;

-Za 1 korisnicu izvršeno plaćanje taksi za izdavanje licnih dokumenta.

-Za 26 korisnika/ce nabavljeni lijekovi neophodni nakon provedenih pregleda za žene a I za muškarce, te omogućavanje pristupa daljim medicinskim uslugama u ustanovama zdravstvene zaštite);

-Za 1 dijete nabavljeno ortopedsko pomagalo nakon povrede;

-Za 11 korisnica obezbjeđeni preventivni ginekološki pregledi (papa test sa kolposkopijom, ginekološki pregled I ginekološki UZ), a 1 korisnica uradila HPV tipizaciju u skladu sa potrebom korisnice za pretragom koju nije bilo moguće uraditi na UKC Tuzla zbog nedostatka reagensa.

- 2 preventivna pregleda djevojčica kako bi se od najranije dobi shvatila važnost odlaska na pregled i oslobodile od straha i srama od ljekara.

- 3 muškarca su obavila preglede prostate i urađeni su im tumor markeri prostate i jedan korisnike je upućen na dalje liječenje.

Proslava romskog praznika Đurđevdana

Uz podršku Turističke zajednice grada Tuzla, ove godine smo po prvi put proslavili romski praznik na Trgu Slobode u Tuzli. Događaj je bio prilika za predstavljanje bogate romske tradicije i kulture kroz različite aktivnosti. Posjetioci su imali priliku uživati i u muzici uživo koja je stvorila veselu atmosferu na trgu. Prikazana je i romska nošnja, čime je oživljena autentična kultura Roma i Romkinja. Poseban segment bio je degustacija romskih delikatesa, koje su oduševile prisutne.

Sugrađani i posjetioci, među kojima su bile i porodice s djecom, aktivno su učestvovali u proslavi, što je doprinijelo povezivanju romske zajednice s širom društvenom zajednicom. Proslavi su se pridružile i članice neformalne ženske romske mreže "Uspjeh," koje su svojim prisustvom dale podršku očuvanju i promociji romske kulture.

Ovaj događaj je bio izuzetno važan jer je promovisao međusobno razumijevanje, prihvatanje različitosti i smanjenje predrasuda. Organizacijom ovakvog događaja, grad Tuzla je pokazao da prepoznaje i cijeni doprinos romske zajednice u očuvanju kulturne baštine. Proslava je bila medijski popraćena, što je dodatno doprinijelo njenom značaju. Ovaj događaj je bio korak naprijed ka inkluziji i većoj vidljivosti romske zajednice u javnom životu. Planiramo da ovakve proslave postanu tradicionalne, uz još veću podršku lokalne zajednice i institucija.

Foto: proslava Đurđevdana

Treninzi o pitanjima Romkinja kroz žensku romsku mrežu

Kroz grant podržan zajedničkim programom Vijeća Evrope i Evropske Unije ROMACTED, realizirali smo niz treninga o pitanjima koja se tiču Romkinja putem Ženske romske mreže. Teme radionica bile su vezane za probleme s kojima se suočavaju Romkinje, uključujući predrasude, stereotipe, romsku kulturu, rano sklapanje brakova, te seksualno i reproduktivno zdravlje, s ciljem unapređenja socijalne inkluzije Roma u Bosni i Hercegovini. Cilj ovih aktivnosti bio je osnažiti Romkinje i podići svijest o izazovima s kojima se suočavaju, kao i promovirati aktivno sudjelovanje u lokalnim zajednicama širom Bosne i Hercegovine.

Učesnice radionica, koje su uglavnom bile žene i djevojke, povećale su svijest o važnosti obrazovanja za svoju djecu kako bi se smanjila diskriminacija i stereotipi prema romskoj populaciji. Također je povećano njihovo znanje o prevenciji dječijih brakova.

5. Druge aktivnosti udruženja

Naše udruženje, kao i svake prethodne godine je zajedno sa svojim članicama i članicama ženske romske mreže "Uspjeh" prisustvovalo komemoraciji i odalo počast romskim žrtvama holokausta u Spomen području "Donja Gradina". Međunarodni dan sjećanja na stradanje Roma i Romkinja u Drugom svjetskom ratu obilježava se 2. augusta, u znak sjećanja na masovna pogubljenja Roma i Romkinja u koncentracionim logorima tokom Drugog svjetskog rata. Donja Gradina, jedno od najvećih stratišta na području bivše Jugoslavije, bila je sastavni dio koncentracionog logora Jasenovac tokom Drugog svjetskog rata. Procjenjuje se da je 40.000 Roma i Romkinja ubijeno. Žrtve su bile izložene brutalnim uslovima, mučenju i pogubljenju bez ikakve milosti. Aktivnosti vezane za obilježavanje 2. augusta podržane su od strane OAK Fondacije i OSCE misije u Bosni i Hercegovini.

Foto: Komemoracija spomen područje Donja Gradina

U Sarajevu je 11. septembra 2024. godine u zgradi UN House održano predstavljanje Strategije ženske romske mreže „Uspjeh“ za period 2024-2027, pripremljene uz podršku Embassy of Sweden in Sarajevo i UN Women Bosnia and Herzegovina. Ženska Romska Mreža "Uspjeh" BiH kao neformalna mreža udruženja žena i aktivistica, postigla je značajne rezultate u podršci Romkinjama u Bosni i Hercegovini. Mreža se istakla kao važan akter u romskoj zajednici, predano zagovarajući unapređenje zaštite ljudskih prava Romkinja, sa posebnim fokusom na borbu protiv porodičnog i svakodnevnog nasilja, ekonomske eksploatacije, prosjačenja, trgovine ljudima i drugih oblika marginalizacije.

Strategija za period 2024-2027 temelji se na procjeni trenutnog stanja, u skladu s Akcionim planom BiH za društvenu inkluziju Roma i Romkinja za period 2021-2025. Njeni prioriteti obuhvataju unapređenje zaštite ljudskih prava, osnaživanje Romkinja i poboljšanje pristupa socijalnim uslugama, s ciljem pokretanja pozitivnih promjena unutar njihovih zajednica.

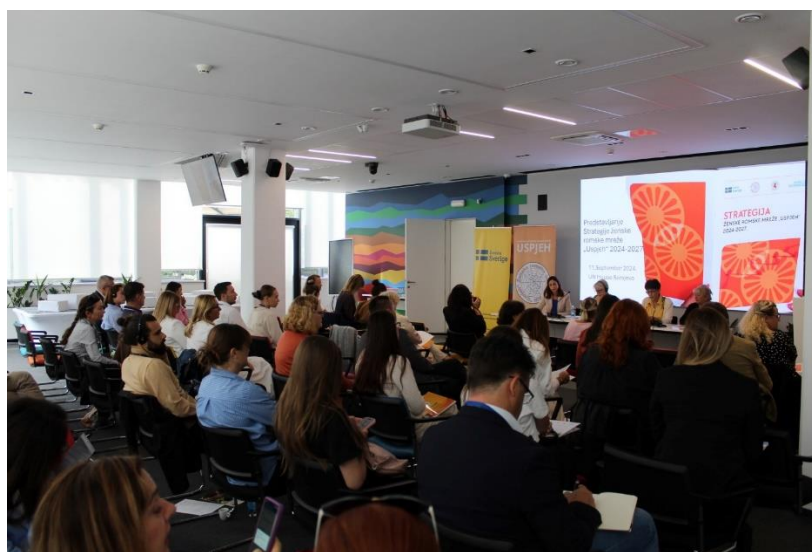

Foto: Predstavljanje Strategije ženske romske mreže „Uspjeh“ za period 2024-2027

U saradnji s Filozofskim fakultetom Univerziteta u Tuzli, obilježili smo 6. novembra 2024. godine Svjetski dan romskog jezika. Ovaj događaj naglasio je važnost očuvanja romskog jezika i kulture, te je istaknuo postignuća poput uvođenja romskog jezika u obrazovni proces Tuzlanskog kantona. Prisutni su imali priliku čuti inspirativne primjere Saveza Roma „Kali Sara“ iz Hrvatske i uživati u kulturnom programu učenika Gimnazije „Ismet Mujezinović“ iz Tuzle. Događaj su podržali predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, kantonalnih ministarstava, međunarodnih organizacija i članovi romske zajednice. Cilj manifestacije bio je podsjetiti na značaj očuvanja romskog jezika kao ključnog dijela identiteta romske zajednice.

Foto: Obilježavanje Svjetskog dana romskog jezika

Naše udruženje je zahvaljujući velikodušnoj podršci i donaciji Pomozi.ba uspješno organizovalo podjelu školskog pribora za romske učenice i učenike. Podjela školskog pribora za romske učenike u osnovnim i srednjim školama ima veliki značaj, jer omogućava djeci iz romskih porodica da lakše pristupe obrazovanju i prevaziđu prepreke koje mogu nastati zbog finansijskih teškoća.

Foto: Podjela školskog pribora

Udruženje žena Romkinja „Bolja budućnost“ grada Tuzla u partnerstvu sa ženskom romskom mrežom „Uspjeh“ u BiH različitim aktivnostima se uključilo u Međunarodnu kampanju 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja. Kampanja je počela 25. novembra (Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama) i trajala je do 10. decembra (Međunarodni dan ljudskih prava). Članice ženske romske mreže „Uspjeh“ iz Tuzle, Visokog, Doboja, Travnika i Prnjavora su u okviru kampanje provele aktivnosti održavanja uličnih akcija na značajne datume i to: Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama (25.11.), Međunarodni dan braniteljica i branitelja ženskih ljudskih prava (29.11.), Međunarodni dan borbe za ukidanje ropstva (2.12.), Međunarodni dan osoba sa invaliditetom (3.12.), Godišnjica Montrealskog masakra (6.12.) i Međunarodni dan ljudskih prava (10.12).

10. decembra 2024. godine, u Narodnom pozorištu Tuzla uspješno je obilježen Međunarodni dan ljudskih prava. Događaj su organizovali Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH i Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, u saradnji s IC Lotos i Udruženjem žena Romkinja „Bolja budućnost“ Grada Tuzla, uz tehničku asistenciju projekta „EU za inkluziju u BiH“. Pod sloganom „Naša prava, naša budućnost, danas“, događaj je bio posvećen promociji ljudskih prava, s posebnim naglaskom na položaj ranjivih kategorija društva, poput osoba s invaliditetom i pripadnika romske zajednice. Program je uključivao panel diskusiju na kojoj su predstavnici ranjivih grupa podijelili svoja iskustva o izazovima i mogućnostima u različitim društvenim sferama. Snažne poruke bile su dodatno osnažene umjetničkim performansima: „Ruke govore“ Informativnog centra Lotos i „Krug bez tačke“, autorica Aida Vehabović i Fatime Karajčić.

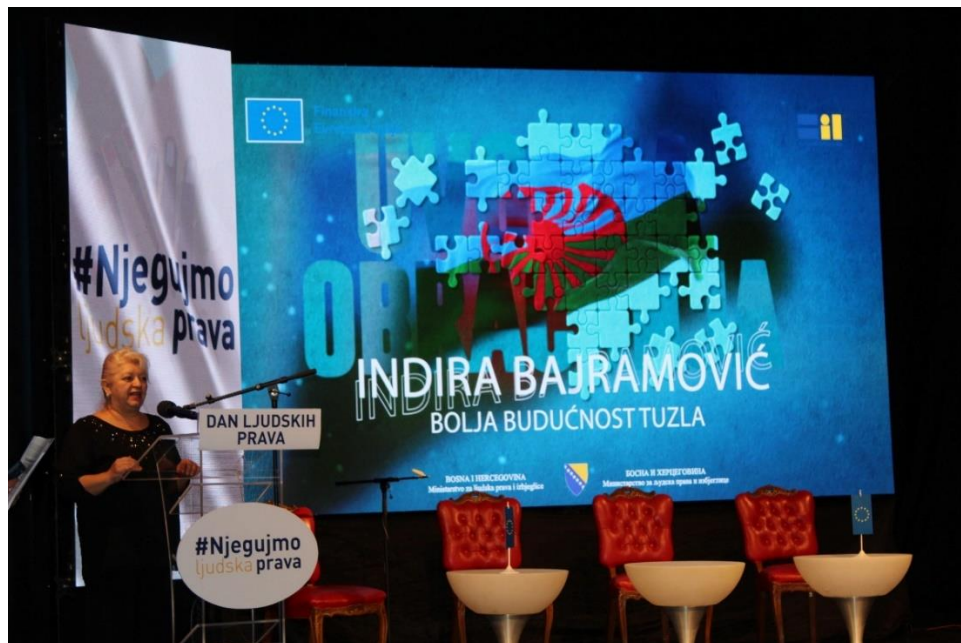

Foto: Obilježavanje Međunarodnog dana ljudskih prava

Naše najmlađe obradovali smo novogodišnjim paketićima 27. decembra 2024. godine. Veliko hvala našim donatorima koji su omogućili da obradujemo naše najmlađe: Članicama Divna Yoga, uposlenicima/cama OSCE misije Tuzla, Selo mira Kinderzukunft RWS Turija, dragoj prijateljici Almi Suljić, advokaticama Habibi Suljetović i Azri Hodžić, advokatu Selmiru Subašiću, medicinskom tehničaru interne medicine Seadu Suljiću, World Vision Bosna i Hercegovina, te Gradu Tuzla.

Podjela novogodišnjih paketića za djecu ima veliki značaj jer predstavlja simbolički čin brige i pažnje prema najmlađima, posebno onima koji potiču iz socijalno osjetljivih i marginalizovanih zajednica. Ovaj gest ne samo da donosi radost i veselje djeci, već im pruža osjećaj jednakosti i uključivanja u društvo, posebno tokom prazničnog perioda kada su svi obdareni pažnjom. Takođe, podjela paketića je i prilika za jačanje zajedništva i solidarnosti, te za izgradnju pozitivnih odnosa unutar zajednice, uz podršku donatora i organizacija koje se zalažu za bolje uslove života djece.

Foto: Podjela novogodišnjih paketića

6. Pregled usvojenih i revidiranih strateških dokumenata

U ovom djelu izvještaja ćemo istaknuti aktivnosti vezano za reviziju postojećih i usvajanje novih ključnih strateških dokumenata, pravilnika i planova koji su značajno doprinijeli unapređenju rada našeg udruženja. Ovi dokumenti postavljaju čvrste temelje za efikasnije upravljanje, povećavaju transparentnost i jačaju našu organizacijsku strukturu. Tokom 2024. godine, usvojili smo Procedure o sistemu raspodjele zajedničkih troškova, koje omogućavaju pravednu i jasnu alokaciju resursa unutar organizacije. Revidirali smo i usvojili Pravilnik o blagajničkom poslovanju i Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama čime smo unaprijedili naše finansijsko upravljanje, dok je Procedura toka kretanja finansijske dokumentacije uvela standardizovane korake za rukovanje finansijskim dokumentima. Pored toga, usvojili smo revidirani Pravilnik o finansijskom poslovanju, koji pruža jasne smjernice za upravljanje finansijskim sredstvima, te Politike upravljanja sukobom interesa, kako bismo osigurali integritet i nepristranost u radu. Procedure o načinu prijavljivanja i postupanju po prijavama o nepravilnostima i zaštiti osoba koje prijave nepravilnosti dodatno su osigurale mehanizme za zaštitu integriteta i podsticanje prijavljivanja eventualnih nepravilnosti.

Na strateškom nivou, usvojili smo Strateški plan Udruženja za period 2024-2027 godine kao i organizacijski budžet za period 2024–2026. godine., koji postavljaju smjernice za daljnji razvoj i prioritete udruženja, kao i organizacijski budžet za period 2024–2026. godine, koji osigurava stabilnost i održivost naših aktivnosti. Ovi dokumenti igraju ključnu ulogu u osiguravanju kontinuiranog poboljšanja našeg rada i ostvarivanja ciljeva udruženja.

U sklopu projekta „Jačanje romskih nevladinih organizacija u prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima,“ podržanog kroz Program podrške zaštite ljudskih prava USAID/Inspire, naše udruženje je prošlo kroz detaljnu procjenu organizacijskih kapaciteta i performansi. Rezultat ove procjene je izuzetno značajan – dobili smo KULT POP certifikat s ocjenom 5,63.

Ovaj certifikat potvrđuje da naše udruženje ispunjava visoke standarde organizacijskog rada i predstavlja značajan korak u našem daljem razvoju te nam omogućava da kroz definisane standarde dodatno unaprijedimo svoje kapacitete, osiguramo još efikasniji rad s korisnicima, te doprinesemo razvoju zajednice i jačanju položaja marginaliziranih grupa.

7. Partnerstva i saradnja

Smatramo da naše aktivnosti predstavljaju važan oslonac u lokalnoj zajednici, a naša snaga proizlazi iz saradnje sa različitim akterima. Donatori, partneri, mreže, institucije i mediji igraju ključnu ulogu u podržavanju i razvoju aktivnosti našeg udruženja, koje se fokusiraju na unapređenje života Roma i Romkinja u Bosni i Hercegovini.

Finansijska podrška našim projektima u 2024. godini od strane sljedećih donatora: Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, zajedničkog programa Vijeća Evrope i Evropske Unije

ROMACTED, OAK fondacija, Kvinna till Kvinna, CARE International, UN Women, Gradska uprava Tuzla, Rockefeller Brothers Fund, Fondacije tuzlanske zajednice i Turističke zajednice grada Tuzla omogućila nam je implementaciju aktivnosti koji direktno utiču na poboljšanje kvaliteta života članova romske zajednice sa akcentom na Romkinje.

Saradnja sa lokalnim i nacionalnim vlastima, obrazovnim ustanovama, institucijama, mrežama i organizacijama civilnog društva koje smo imali tokom 2024. godine olakšalo nam je djelovanje u očuvanju osnovnih ljudskih prava sa posebnim fokusom na marginalizovane grupe građana i građanki.

Medijska podrška je značajnu ulogu u podizanju svijesti o izazovima i preprekama s kojima se suočava romska populacija, s posebnim naglaskom na Romkinje. Kroz aktivnu saradnju s lokalnim i nacionalnim medijima, ostvarili smo ukupno 56 medijskih istupa koji su izvještavali o našim aktivnostima i postignućima. Kroz medijske priloge, uspjeli smo informisati javnost o ključnim problemima i potrebama romske zajednice, kao i o konkretnim koracima koje poduzimamo kako bismo unaprijedili njihov položaj. Hvala svim donatorima koji su nam pružili finansijsku podršku, partnerima sa kojima smo djelile resurse i stručnost, mrežama koje su nas povezale sa sličnim inicijativama, institucijama koje su nas prepoznale, i medijima koji su širili našu priču.

Posebna zahvalnost ide našoj zajednici - Romkinjama, porodicama, pojedincima i pojedinkama koji su bili stubovi podrške i pokretači pozitivnih promjena. Hvala vam na podršci, povjerenju i zajedničkom trudu.

POSVEĆENOST, ISTRAJNOST, UPORNOST
BOLJA BUDUĆNOST ZA BOLJI ŽIVOT

